

ISZÁN TŰL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések o
 szaadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A hazafias francia szociálisták.

A francia szociálisták az idén nem ünnepelték meg a május 1-ét. Hogy ez a dicséretes és példaként követendő tény a francia kormány befolyásának tudható be avagy a szociálisták önelhatározásából történt-e, azt megállapítani nem tudjuk.

Csupán az ismeretes előttünk, hogy a franciaországi szociáldemokrata párt végrehajtó választmánya bocsájtotta ki a kiáltványt, hogy az idén, amikor a május 1-je a legvéresebb küzdelemben tartja Franciaországot, szünjön meg minden ünneplés és minden tüntetés, mert most minden francia polgárnak kötelessége életét és a veszedelemben levő nemzeti függetlenséget védelmezni.

Bezzeg másként volt ez minálunk. Széles e hazában mindenütt Kárpátoktól az Adriáig ott lengte a májusi szellő a nemzetközieseknek vérvörös zászlóit, a Bokányiak, Garbaiak, Buchingerek meg a Jakabok százai szavaltak a véltrevezetett tömegeknek, már ezerszer és ezerszer elcsépelet frázisokat és a legnyilvánvalóbb hazugságokat.

Marx ünnepet tartottak a tudatlan és hamis jelszavakkal tévutra vezetett tömegekkel s a választójog sürgős megvalósítását követelték. És a tömeg üvöltött, éljenzett, vagy abcugolt, — teljesen úgy, ahogyan azt az „ünnepi szónokok” kívánták.

Szóval minden a tömeg lélektani törvénye szerint játszódott le és a narokozált jobb sorsra érdemes munkások tömegei közül nem akadott egy sem, aki fel merete volna szólítani a nagyszáju szónokot arra, hogy hát tessék, járjon elől a jó példával és ossza szét hát a vagyonát a Marx emlékének áldozó szegény munkások között. (Szegény nyomorgó és küzdő magyar középosztály hivatalnokai!)

Pedig hát joggal és méltán megtehetette volna ezt bárki az „ünneplők” közül, mert hiszen Marx a kapitalizmus

ellen harcolt és bizony a legtöbb nagyszájúnak volna is széjjel osztani valója.

Az általános választójogot követelték a tömeggel, hogy azután fennszóval hirdethessék, hogy ez az „ország” kívánsága.

Soha hazugabb jelszóval tömeget még félre nem vezettek, mert nem igaz és százszor nem igaz az, hogy az „ország” követeli az általános választójogot. Egy eszményi szavazás legfényesebben beigazolná azt, hogy az „ország” és ennek az ezredéves hazának az igazi derék, becsületes és elnyomó többségben levő népe nem a választói jogot, hanem egészen mást kíván mostan. Kívánja az árdragítók példás és elrettentő megbüntetését, kívánja a drága vérükből kisajtolt, természetellenes nagyvagyonok elkobzását, hogy ily módon az erősen próbára tett ellentálló ereje fokoztassék és rendithetlenség kitarása a végső győzelem kivívásáig lehetővé téessék. Kíván még ezenkívül sok mindenféle mást is, olyat, amik fontosság és sürgősség dolgában az oly sokat hangoztatott választójogot mind megelőzik. Mindezekről azonban ezuttal nem akarunk szólni. Ez a sajnos csak ideálisan elképzelhető megszavaztatás világosan megmutatná azt is, hogy Szent István igazi Magyarországa hála Istennek, még egészen másképpen gondolkodik, mint Bokányiék, Vázsonyiék és Buchingerék. Beigazolná azt is, hogy még mi sem állunk hátrább a hazfiaság, áldozatkészség és kötelességtudás terén a francia szociálistáknál.

Mi is vérünk és szenvedünk, akár csak a franciák és nekünk is szent kötelességünk mindent, de mindent latbavetnünk hazánk és nemzeti függetlenségünk védelme érdekében.

Minden óra munkás ünnep, melyet mostanában Garbaiék oly sűrűn rendeznek, ezen szent ügyünk elleni merényletnek és hazaárulásnak tekintendő. A választójogi vita is csak ellentálló

erőnket gyengíti, hiszen éppen azért dobtá közzénk az antantant ezt a veszedelmes üszköt, melynek lángját Vázsonyiék oly nagy készséggel táplálják.

Mindjárt a csirájában kellett volna a legdrágább szigorral ártalmatlanná tenni ezt az ellenséges jelszó bombát, mely belső hitünket, belső rendünket olyannyira megbontotta s ellentálló erőnket napról-napra jobban és jobban veszélyezteteti. Németországban már végeztek vele egyelőre, rajta tehát, intézzük el mi is ezt a most még nem időszerű ügyet.

Szünjön meg most minden villongás és vitázás. Feszítsük meg minden erőnket, hogy mihamarabb kiküzdhesük a diadalmas békét. És majd ha elnémultak az ágyuk és megszűntek a haldoklók hörgései, majd akkor ráérünk arra is, hogy a választójog kiterjesztéséről beszélhessünk. De addig, míg határainkat a szuronyok erdejével és kiömlő drága piros vérünkkel kell megvédelmeznünk, addig erről beszélni sem szabad, nehogy megoszolják figyelmünk és lankadjon erőnk teljes megfeszítése.

De mi nem akarunk elzárkózni addig sem a választói jog megadásától, sőt a legégetőbb szükségnek tartjuk, hogy a Bokányiaknak, Buchingereknek, Jakaboknak és a nagyszájúaknak megadassék a választójog arra nézve, hogy vajjon a flandriai véres csatamezőkön, a Somme, avagy pedig a Piave mellett kívánnak harcolni és minden erejüket érvényesíteni a mindenemü választójogok alapját képező szabadságért, függetlenségért, területi épességért és diadalmas békéért.

Igen! Választójogot kell adni ezeknek a szájas uraknak, de azonnal, hogy végre megszünjön az a lehetetlen és már közutálat tárgyát képező állapot, hogy egy immáron 4 év óta élet-halálharcot vivó nemzetnek a front mögött küzdő és szenvedő családait, fiait büntetlenül izgathassa egynéhány lelkiismeretlen szájhős.

Szépségápolás!

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-
lag elismert szakértelemmel seb és utónyom
nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely per-
cek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természe-

Nagy Sándor-u. 4.

tesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérre, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek.
Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Galíciai bünkrónika Szatmártt.

A „Szatmári Hirlap“ írja:

Borzasztó ellenség ült a nyakunkra s kéjesen, — kegyetlenül mint a lápok piócája — szivja vérünket. Galícia homokbuckáiról elbitangolt fenevadak szakadtak ránk s a vadmacskák, a hiuzok, a hiénák fortélyával, fufangjával rabolnak, pusztítanak.

Szatmár városának közönsége örök há- lára lesz lekötelezve Ozory rendőrkapitány- nak s Oláh rendőrtisztnak, hogy ezt a vér- ből aranyat kovácsoló bünszövetkezetet, — hacsak részben is — leleplezték.

Még a múlt héten szerdán történt az első országgraszoló felfedezés. Több rendbeli panasz érkezett ugyanis a rendőrségre, hogy a cipőkereskedők a talpbavésott ára- kat meghamisítják, felülbélyegzik. A főka- pitány erre egyrészt az elrejtett áruk felkuta- tására, másrészt a jelzések felkutatására rögtöni nyomozást rendelt el. Az összes cipőüzleteket zár alá vették. A nyomozás során eljutottak a hatóság emberei Freund Chaim (régii magyar család) cipőüzletébe. Tátongó üresség. A polcokon imitt amott egy kevés áru. Freund Chaim és fia ravasz mosollyal hajtogatják: Nincs itt kérem semmi. A pincét is átkutatják. Egy pár zsák só ter- peszkedik benne. A bizottság már megelé- gedésének akar kifejezést adni, amikor Oláh Gyula rendőrtiszt egy befalazásra lesz figyel- messé. Embereivel kibontatja a falat s egy földalatti terem sötétsége mered rájuk. Be- másznak a nyíláson s világosságot gyujta- nak. Az emberek szinte megbüvölve állanak. Mintha ezeregy éj meséje üzné velök csalfa játékat. Egy gazdagon, dusan megrakott áru- raktár bontakozik ki a homályból. A cipő- kereskedő pincéjében garmadával a szőnyeg, posztó, szövet, vászon, harisnya, cipő, flan- nel, karton.

A leltározás pontos adatai még nem állanak rendelkezésünkre, de a főkapitány futólagos becslése szerint az áruk értéke az egy millió koronát meghaladja. Van ott vagy 10—15000 pár cipő, 100.000 pár harisnya. Tizenhárom megrakott szekér dőcögött át a Freund testvérektől a főkapitányságra. Az esetnek hamar híre futott; az utcák megtel- tek emberekkel. Az antiszemitizmus lobogó lángot vetett s heves gesztusokban, kimélet- len éles kifejezésekben, szitkokban, fogadko- zásokban, átkokban tört magának utat. Iga- zán a magyar ember dicséretes nyugodsá- gára, hidegvérére vall, hogy komoly incidens nem történt.

Alig csillapultak le a kedélyek, már is egy újabb szikra hullott beléjük sisteregve. Ez a Perlstein-eset (szintén ősi magyar ne- mes!) Magán a rendőrségen szemtanuktól hallottam a történetét.

Két keresztény asszony észrevette, hogy a Tompa-utcai zsidó imaházból cipőket hor- danak át Perlstein Ignác szembenfekvő laká- sára. Bizalmas értesítésükre Oláh Gyula házkutatást tartott detektívjeivel. Felszólítá- sára, hogy Perlstein adja elő az elrejtett árukat, az fölényes mosollyal, szinte csipős iróniával felelt: „Tizezer koronát fizetek az uraknak, ha nálam elrejtett cipőket talál- nak.“ Hozzákezdtek a kutatáshoz. Fehérne- mős szekrényekből, fászkamrából és még vagy 10—20 más, szinte elképzelhetetlen

helyről egymásután kerültek elő a sok szép válogatott női és gyermek-cipők. A házkuta- tás este 8 óráig tartott s körülbelül 200 pár cipő és finom csizma került elő. Az áruk nagy része még a béke világból való. Az előbb még humoros Perlstein sáppadt arc- cal, verejtékező homlokkal nézte a története- ket. Rémületében elvesztette emlékezőtehet- ségét: az Oláh Gyulának ígért 10000 koro- nát mind a mai napig nem fizette ki.

Ez péntek este volt. A szombat reggel újabb meglepetést tartogatott Szatmár váro- sának. A tömegesen érkező feljelentések arra késztették a főkapitányt, hogy a Bá- thory-, Zrinyi-, Tompa- és Töltés-utcákban valóságos razzíát tartson. (Ezek az ékes- hangu utcák köznyelven ghetttót jelen- tenek.)

A munka nehéz és fáradtságos volt. A hatóság embereinek az álmukból felvert em- berek fejvesztett rémületével s a lakások általánosan ismert, szédítő büzével kellett megküzdeni. Az eredmény: 3 szekérre való dugott áru, 70 kiló szappan egy sarki bol- tosnál, vászon, karton egy vásári kirakósnál; egy sörraktár pincéjében ládába zárva zab, egy pinceraktárban nagymennyiségű trikó és harisnya, ismét odébb rejtett bőrök, 2 mm. pótkávé, 3 hordó mosószóda az árusításra odakészített mérleggel.

A felvonulást a reggeli órákban ismét nagy néptömeg nézte végig. Katonák, rend- őrok s három szekér a lefoglalt áruval s 55 gyanus, hernyóssapkás, kaftános katonaszö- kevény vonultak el szemünk előtt. A feliz- gatott, felháborodott közönség megjegyzéseit nem akarom reprodukálni.

A legizgalmasabb, a legviharosabb na- pok elmúltak. De ha a látszat nem csal, a jövő még sok meglepetést tartogat.

Igy tudják megvédeni más város lako- sait a galíciaiaktól. Erélyesen, bátran.

Nagyváradon pedig a belügyminiszteri kilitító rendelet dacára még mindig itt van- nak ezek a kellemetlen idegenek. Tűrjük a lakáshíányt is, csak hogy itt maradhassanak. Nem jobb volna akkor Nagyváradot közigaz- gatásilag egyszerűség okáért egészen Gali- ciához csatolni? Ugyis a hatóságok szives- ségéből inkább itthon lesznek nemsokára a galiciánosok, mint mi magyarok.

Próbaképpen zárnak-e a fűszeresek is.

Ma van az első teljes vasárnapi munka- szünet, amelynek megtartására a nagyvá- radi összes kereskedők kötelezték magukat. Ma tehát nem nyitnak reggel 8-kor s a korcsmák kivételével minden üzlet redőnyei úgy hullanak le a boltok fényes kirakataira, mint álmos szemekre a pillás szemhéjak. Aki tegnap nem vásárolt be, ma aligha te- heti, legfeljebb a főnök ur magánjőindulata juttathatja valamihez, mert az alkalmazottak hűsölnek és pihennek.

A fűszeresek közt, mint jelentettük, el- térők voltak a vélemények arról, hogy zárva tartásuk üzleteiket vagy nyissanak. Néhányan a nyitás mellett voltak a már ismertett okokból és nyilatkozatot kívántak közölni, hogy nem azonosítják magukat a határozat- tal, így a szombaton zárva tartók.

Csatáry József, a Janky A. cég főnöke

azonban bölcös és higgadt modorával lesze- relte az ellenzékét, hozzácsatlakozott ifj. Pop- per József, Petrovics Mihály, aki katona s örül, ha bezárhat, Mezey János és ifjabb Weisz Bernát cég, majd Mihelyi Jenő, Kur- laender és Ullmann cég, Mihelyi és Kandel, Wurst J. cég, Kádár Jánosné. Így a többség meglevén, elhatározták, hogy *ma próbakép- pen zárva tartják* az összes fűszer- és cse- megekereskedéseket s ha a közönség nem emel kifogást, akkor a vasárnapi teljes zá- rás véglegesen életbeléptetik.

A közönségen áll tehát, hogy sok száz alkalmazottnak lesze-e egy teljes napi pihe- nője hat napi kemény strapa után és mel- lett.

Nézd meg a bérszerződésed!

Aranyi Albert, az ismert drága cipő- kereskedő, aki párját ritkítja, bement házi- gazdájához s izgatottan előadta, hogy nem tudja, mi lesz felmentésével, négyszáz füg- getlen polgár nagyon kutatja a felmentések indokait, másfelől nem tudja, lesz-e áruja, mert alig kap, ezenkívül behozzák a cipő- jegyet s ennek ő nem veti magát alá, tehát az a kérése, hogy szeretne havibérletet.

Waiszlovich Emil, a házigazda meg- lepetve hallgatta ezt a kérést, mert tudta, hogy Aranyinak 1918 november elsején jár le a boltbérletre kötött szerződése, nem tett ellene kifogást, hogy havi bérletre fordítja át ezt a bérletet, de kívánta, hogy Aranyi bér- fejében adjon neki és a személyzetnek cipőt. Aranyi ezt megtagadta, hihetetlen göggel tá- vozott s az üzletből kihurcolkodott összes árujával együtt egy Bémer-téri kis boltba.

No, ez egészen rendben volna. Waisz- lovich Emil ugyan meglepte, hogy Aranyi, aki a Zöldfa-utcaról jött a Rákóczi uti boltba 400 koronával s egy bukás emlékével s ott volt 15 évig, míg egy milliót szerzett, így el- megy, de bizalommal volt régi lakójához s nem gátolta a kivonulást, gondolva, hogy egy fióküzletet nyitott a Bémer-téren s majd jelentkezik. Várakozott tehát.

Tegnap csakugyan megjelent nála Aranyi, s átadta az üzletkulcsokat. Waiszlovich Emil azonban gyöngéden figyelmeztette, hogy má- jus elsején nem a kulcsokat kell átadni, ha- nem házbért kell fizetni.

— Házbért? álméködött Aranyi.

— No igen, mert a szerződése novem- ber 1-én jár le.

— Lehetetlen.

— De igen, itt a szerződése, amit aláírt.

— Ezt nem tudtam.

Ezzel Aranyi támoiyogva olvasta el a szerződést s aztán fizetett. A humor ebben nem az, hogy 3500 koronába került az üre- sen álló bolt bére, hanem az, hogy most vissza kell költözni a boltba, mert erre is a szerződés kötelezi. Aranyit nem féltjük, hogy ráfizet erre az üzletre, majd kikalkulálja ő ezt a cipők áránál, hanem előfordulhat ilyen eset másoknál is, azért azt a tanácsot adjuk a mai lakásszük világban, hogy *jól nézzék meg a bérleti szerződést*, nehogy úgy jár- janak, mint a kitűnő Aranyi mester, az iga- zán drága kereskedő.

* Kalauznók felvétetnek a városi vasutnál. Jelentkezés az igazgatóságnál Vártér 2. sz. l. em. vasárnap délelőtt 9—11 óra között.

Ausztria-Magyarország nem birható különbékére.

Lloyd-George beszéde.

Budapest, május 3. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Lloyd George Párisban az újságírók előtt nyilatkozott a békéről. Beszéde elején figyelmeztetett arra, hogy mindenekelőtt a pesszimizmustól kell óvakodni, majd így folytatta:

— Ha mindig csak a jelent tartjuk szem előtt, igen sokszor kétségbe kellene esnünk. Ez azonban a legnagyobb veszedelem lenne s a háboru ránk nézve valóban csak akkor veszett el, ha azt elveszítettnek tartjuk.

— Ha azt kérdeznék tőlem, hogy miért nem kötünk békét Németországgal a status quo alapján, azt felelném: hihető-e, hogy a németek elfogadják

az antant békecéljait most, amikor sikereket érnek el? A béke reánk nézve most annyit jelentene, hogy mondjunk le azokról a célokról, amelyekért ez a háboru megindult. Ilyen békéért nem vállalnám a felelősséget.

Belgium azt jelenti Anglia számára, amit Elzász-Lotharingia Franciaországnak. Ezen két terület sorsa fogja a háboru végén jelenteni, hogy e háboruban melyik fél lett a győztes.

Az osztrák-magyar monarchiát illetőleg a legnagyobb tévedés, ha azt hiszik, hogy különbékét köthetnének vele. Talán volt idő, mikor ez lehetséges lett volna, ma azonban semmi remény sincs rá.

Összeütközés a francia és orosz kormányok között Vladivosztk megsejtsége miatt.

Budapest, május 4. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti: Egy nyilvánosságra jutott „Mindenkinek” címzett szikratáviratból, melyet Oroszország kormánya bocsátott világgá, az tűnik ki, hogy a japán csapatoknak Vladivosztkban való partraszállása súlyos összeütközést okozott az orosz és francia kormányok között. — Noulens francia követ ugyanis úgy nyilatkozott egy moszkvai lapban, hogy a japánoknak Vladivosztkban azért kellett partraszállni, mert a városban komoly zavargások támadtak és a fenyegető anarchia veszélyeztette a szövetséges államok életét és vagyó-

nát. A moszkvai francia konzul Csicserin előtt megerősítette Noulens követ nyilatkozatának helyességét.

Ezek a nyilatkozatok nagy bosszúsággal töltötték el a sovjetek kormányának tagjait és az említett szikratáviratban a következőket mondják:

— Franciaország olyan képviselőjét, aki megrontja a Francia és Oroszország közötti jó viszonyt, nem tűrhetjük meg az orosz köztársaság területén. Az orosz kormány azon reményét fejezi ki, hogy Franciaország ezek után haladéktalanul visszahívja Noulens követet.

Élénk harci tevékenység a délnyugati fronton.

Budapest, május 4. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Délnyugaton tartósan élénk a harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

Nyugaton a helyzet változatlan.

Berlin, május 4. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös és a német trónörökös hadcsoportja:

A harcvonalon a helyzet változatlan. A tüzérségi tevékenység, amely számos szakaszon éjszaka is élénk volt, ma reggel a Kemmel területen és az Avre mindkét oldalán nagyobb erőre fokozódott. Az angolok részlettámadását Arrastól délkeletre visszavertük.

Gallwitz hadcsoportja:

Verdun előtt a tüzérségi tevékenység feléledt.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja:

Az ellenségnek a lotharingiai harcvonalon történt eredménytelen felderítő előretöré-

sei után a harci tevékenység délelőtt csekély marad. A Parroy erdőnél és Blamontól nyugatra délután újra feléledt tüz harcok a sötétség beálltával alábbhagytak.

Tegnap 25 ellenséges repülőgépet és két kötött léggömböt lőttünk le. Buckler hadnagy harmicharmadik, Püttler hadnagy pedig huszonkettedik légi győzelmét aratta.

20000 fogoly 50 ágyu Finnországban

Kelet, Finnország.

Finnország délnyugati részét felszabadtottuk az ellenségtől. Német csapatok finnországi zászlóaljakkal egyetemben Lathy és Tavastehus között átkaroló támadást intéztek az ellenség ellen és öt napi csatában elkeseredett védekezés és kétségbeesett áttörési kísérletei ellenére megsemmisítőleg visszaverték. Finnországi haderők elállták az észak felé való visszavonulás útját, mire az ellenség minden oldalról körül fogva igen súlyos véres veszteségei után letette a fegyvert. Huszezer foglyot ejtettünk, ötven ágyut, kétszáz gépfegyvert és a lovak és járművek ezreit zsákmányoltuk.

Ludendorff, első lőszállásmester.

Miskolczi Lili halála.

Féléve alig múlt annak a szép napnak, amikor Szécsényi Miklós gróf püspök a áldását adta arra az igaz szerelem kötötte házasságra, amely Kubinyi László huszárfőhadnagyot Miskolczi Lilihez csatolta.

A házasságkötés után Kubinyi László visszament a frontra, ahonnan azért jött, hogy feleségévé tegye forrón szeretett aráját, a fiatal asszony pedig itthon maradt.

A múlt hónapban súlyos operáción ment keresztül Kubinyi Lászlóné a budapesti Pajor szanatóriumban, ahonnan bátyjához, Miskolczi Pál berettyóújfalui közjegyzőhöz ment. Sokat szenvedett s állapota folyton rosszabbodott a leggondosabb és szerető ápolás dacára is, de veszedelemtől senki se tartott.

Tegnap reggel Miskolczi Barnabás közjegyző telefonon azt a hírt kapta, hogy leánya, Miskolczi Lili meghalt. A lesújtott család délután kiutazott Berettyóújfaluba s ma intézkedik a temetésről.

Kubinyi László a harctéren kapta a távirati értesítést szeretett felesége hirtelen haláláról, amely mindenütt nagy és igaz részvétet váltott ki a Miskolczi család s a gyászborult férj iránt.

A holttestet Nagyváradon temetik.

Honvédeink hadi-kiállítására.

A frontszínház Nagyváradon.

A négyes honvédek hadikiállítására, mely az ezrednek a 4 éves világháboruban gyűjtött ereklyék, Kárpátokban, a Monte-San-Michelen, a Monte-San-Gabrielén, Monte-Tombán vívott véres küzdelmek tanuit és eszközeit és az ezrednél uralkodó ritka művészi szellem termékeit tárja a közönség elé, érdekes látványossága lesz Nagyváradnak.

Kratochwil ezredes nemcsak a harcokban volt az ezred vezére, de annak szellemi életét is úgy irányította, hogy az ezred teljesen magán viseli parancsnoka egyéniségének bélyegét.

A bihari négyes gárdában egy kis művészgárda vette körül az ezredet, ki velük együtt dolgozott, ha megengedte a „változatlan helyzet”.

Sidló Ferenc országos híru szobrászművész a harctéri fedezékében alkotta meg briliáns műveit, amelyek most kiállításra kerülnek.

Walleshausen festőművész, aki Hollóssy mesternek volt tanítványa, szolgáltatja a kiállítás képanyagának zömét. Nagy vásznain (Monte-San-Gabriele, Monte-San Michele, San-Martinó, „Agyagemberek”) kívül egy sereg volhiniai és olasz harctéri rajvonal és tájképrészlet örökítette meg az ezred harci életét. Képeinek egy része a nagyközönség rendelkezésére áll s a jótékonyági alapot gyarapítja.

Lestyán Béla néhány tájképpel és több finom grafikus rajzával szerepel. A „Hősök könyve”, mely egyik legértékesebb tárgya lesz a kiállításnak, az ő tehetségét hirdeti.

Mérő százados, Lukásich tábornok és Kratochwil ezredes portréjával és néhány tájképpel gazdagítja a kiállítást.

Az ezred vidám, jókedvű szellemének tükrö, a „Frontszínház” május 18 án tartja előadását a Szigligeti színházban, hol tavaly szeptemberben olyan emlékezetes sikerrel szerepelt.

Teljes színházi estét betöltő új és eredeti, nívós műsorral fognak szerepelni. Az ezred fiatal írói tehetségeinek nívós szindarabjai, jókedvű kupléi fognak a nagyváradinak egy-két emlékezetes estét szerezni.

Károly királynap a front mögött.

Magyar bakák népünnepélye.

Duló csaták vérzivatarában pirosló vérel, életével, hátul a front mögött a nehéz, fárasztó továbbképzés közepette vagyonával, összekuporgatott zsoldjával áldoz a magyar baka mindenkor a haza oltárára. Hát még ha a hősök özvegyeiről, árván maradt kicsinyeikről van szó?!

Megragad minden alkalmat, szájától vonja el a falatot, csak hogy a védtelen hitvesek gondjait enyhítse, az elárvultak könyveit letörölje, a háboru borzalmaiban, szenvedéseiben megrokkant bajtársak életét megédesítse.

Milliókra rug már vitéz katonáink önkéntes adománya. De hogy az ige minél előbb testet öltjön, hogy a szt. cél minél hamarabb megvalósulhasson, őfelsége koronás királyunk elrendelte, hogy a különféle címen befolyt adományok egy összegben — mint alapítvány — kezeltessenek s ugyanakkor legkegyelmesebben megengedte, hogy ez az alapítvány az ő nevét viselhesse.

Erre a célra, — a „Károly király-alap” gyarapítására rendezett a . . . honv. hadosztály kiképző csoport parancsnoksága egy minden ízében sikerült ünnepélyt nagy Taliánországban, a mi derék honvédeinknek a következő változatos műsorral:

Műsor:

A . . . honvédhadosztály kiképző csoport április hó 16-án . . . -ban nagyszabású „Károly király”-napot rendez. E vig délután műsora 3 órakor kezdődik a manzanói út mellett.

Sportok:

100 méteres síkfutás. — Kézigránát távdobó verseny. — Birkózó verseny. — Akadály verseny.

Humoros sport:

Kötélhuzás. — Zsákbatutás. — Rudmászás. — Lepényevés.

Kabaré.

Itt válogatott magyar művészek gazdag műsorral lépnek fel, melyeket itt helyszüke miatt külön-külön felsorolni nem lehet.

Egész idő alatt válogatott zenekar játszik.

Lesz bőven enni- és innivalód,

Ha sajkád és kulaesod magaddal hozod.

VURSTLI.

1. *A karikadobó bódé.* (Ahol mindenki vagyont nyerhet.)

„Dobd a szegre a karikát,
Nyerhetsz kefért, fésűt, pipát . . .”

2. *A becsali csárda.* (Itt egy vig magyar ingerli szomjuságtól száraz géged.)

„Gyerünk komám beljebb-beljebb,
Ha a zsoldfizetés enged!”

3. *Sorsoló sátor.* (Baba-börze. Ahol Fortuna zsávolynadrágban osztogatja a nyeremény-tárgyakat.)

Majdnem minden szám nyer!

4. *Halászat az aranybányában.*

„Dobd be horgod a sátramba,
Szerencse szakad nyakadba;
Kifogod az aranyhalat,
Mely nem mindennapi falat!”

5. *Az entente hadserege.* (Itt láthatod meg a világ legnagyobb csodáit.)

„A szerencse vért fog inni itt,
A bős zuáv csatadalt ordít,
„Francia” és „angol” is lesz itten,
Vigyázz, aztán „megkötözve nincsen!”

6. A kétarcu némbor.

„Ezen a földtekén olyan ember nincsen,
Ki kacagás nélkül menne ki innen!”

7. A magyarok bejövetele.

„Árpád fehér lován itt nyargal e házban,
Rettentő kezében óriási bárd van,
A magyar sereg is amint épp most oson,
Keresztül a híres „Verecke” szoroson!”

8. *Utazás a föld körül.* (Egy híres világutazó utban van a „Bácskából” ünnepélyünkre. Ha akkorra ideér, az is be lesz mutatva.)

Leközöltük az ünnepély teljes műsorát, mert a . . . h. hadoszt. leginkább a mi derék fiainkból, a bihari hős fiukból áll, kikről a nóta is mondja: „Nincsen párja, hogy is volna párja a nagyváradi négyes honvéd bakának.” De leközöltük azért is, hogy tájékozódást nyerhessenek az otthoniak idegenbe szakadt véreik sorjáról, harci életükről a fronton és a frontmögött. Leközöltük, hogy elismeréssel adózzunk e honvéd hadosztály humanus vezetőségének, a zászlóaljak derék parancsnokainak a honvédtiszteknek, a vitéz honvédeknek, kik lelkük mélegét, szeretetük teljét vitték belé az ünnepélybe, hogy minél melegebbé, otthoniasabbá tegyék azt.

Egy darabját varázsolták elő az édes anyai földnek, éltető levegőjét a bérces Kárpátoknak, vadvirágos illatát az aranykalászas rónának, kolompoló nyáját a délibábos rónaságnak. Feledhetlen is lesz a „Károly király nap” a honvéd életében . . .

Ha még feljegyezzük, hogy ez az egy nap nehéz ezekkel gyarapította a háboru áldozatainak kincses kamaráját — teljes képét adtuk egy cifraságtól mentes magyar népünnepélynek a messze idegenben.

Sz. P.

Elveszett egy láda dinamit.

Rónay Árpád vasuti raktárfőnök tegnap azt jelentette a rendőrségen, hogy egy kocsi dinamit rakományból, amelyet a Dinamit-Nobel pozsonyi gyár adott fel, a nagyváradi állomáson eltűnt egy 25 kilogramos láda, ezenkívül egy másik ládát erősen megdézsmáltak.

A rendőrség Méhes Lajost, a kiváló nyomozó detektívet küldte ki, aki a helyszínen tájékozódva megállapította, hogy a dinamitot föld vagy kavicsbánya robbantása céljából lopták el s a tolvaj jártas a dinamittal való bánásmódban s annak kezelésében. Nyomot is talált, amely egyik közeli nagyüzem felé vezet, ahol állandóan rob-bantanak.

Éjjel a vasutnál Nagy P. István, az éber polgári rendőr teljesített szolgálatot. Észrevette, hogy a teherpályaudvar táján az Epreskertbe nagy ládát cipelnek ismeretlen emberek, amelyben alighanem konyakot sejtenek. Kezdte őket megközelíteni, s hal-lotta, mikor az egyik ijedten mondta:

— Te, nem dinamit van ebben?

— Dehogy, szólt a másik, mind konyak ez.

Óvatosan kibontották a ládát, az egyik belenyult, kibontott egy üveget, de a következő pillanatban vad kiáltással elkezdett szaladni, a többiek utána s egy pillanat alatt eltűntek az Erzsébet liget fái közt.

Nagy P. István csodálkozott ezen a hirtelen eltűnésen, mert őt nem vehették észre a tolvajok, míg azon tanakodott, hogyan kerítse kézre valamennyit s kíváncsian hajolt az otthagyt láda fölé. Kivett egy üveget s a holdvilág a következő felírást mutatta:

Budai keserűvíz.

2500 osztrák gyermek Nagyváradon.

Hat heti nyaralásra jönnek.

Király Ő Felsége kezdeményezésére és védnöksége alatt nagyarányu mozgalom indult meg, hogy az ország területén, magyar városokban és falvakban mintegy százezer osztrák gyermek nyerjen hat heti tartózkodásra elhelyezést és viszont magyar gyermekek az ausztriai tengerparton és fenyves vidékein helyeztessenek el.

Ezen akció már Biharmegyében és Nagyváradon is megindult. Vadnay miniszteri tanácsos, a gyermek nyaraltatási akció kormánybiztosa értesítette Ember Géza főispánt, hogy Nagyváradon 2500 osztrák gyermeket óhajtanak elhelyezni és viszont Nagyváradról ugyanennyi gyermek küldhető Ausztriába.

Ember Géza főispán e tárgyban holnap, hétfőn délelőtt 11 órára értekezletre hívta össze a tanügyi hatóságokat, a tanítókat és a sajtó képviselőit.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök legutóbbi pásztorlevelében kéri az egyházmegye lelkészkező papságát, hogy a maguk hatáskörében jó példával, hiveik buzdításával és oktatásával legyenek ezen emberbaráti és hazafias mozgalomnak lelkes támogatói.

A 37-esek tisztiküldöttsége Nagyváradon és Bihar-megyében.

Propaganda a Hadialbum érdekében.

Mint már említettük, a 37 ik gyalogezred körében nagyszabásu mozgalom indult meg, hogy az ezred kiváló fegyvertényei egy nagyobb diszmunkában örökíttessenek meg s ezzel kapcsolatban az ezred özvegy- és árva-alapja is tekintélyes összeghez jusson.

Az ügy propagálására tegnap az ezred egy tisztiküldöttsége érkezett le Belgrádból Nagyváradra. A küldöttség vezetője dr Fekete Ferenc főhadnagy, a nagyváradi és biharmegyei szocietas körében előnyösen ismert helybeli ügyvéd, tagjai Háber Gáspár, Kretz János, dr Vostinák János, dr Tausz István, Papp Jenő főhadnagyok, Morar György és Zoltán Jenő hadnagyok.

A küldöttség feladata lesz Nagyváradon, hogy a már megkezdett akciót szélesebb mederben folytassa és a jótékony célú adakozásokat állandóan evidenciában tartsa.

Sajnos, az a kívánság — mely úgy a tisztikar, mint a legénység legfőbb óhaját képezi — hogy a pótzászlóalj végre visszakérüljön a saját szükebb hazájába, Nagyváradra, ez idő szerint nem sikerült és így a propaganda méretei nagy korlátozást szenvednek. — Az ezred kénytelen messze távolból Belgrádból intézni, azt, amit más ezred közvetlenül a pótkeret helyén végezhet sikeres eredményeket.

Különben a propaganda méreteit eléggé jellemzi, hogy ma éjjel megérkezik Krajcsovics János alezredes, a 37-es pótkeretnek Nagyváradon széles körben ismert kiváló parancsnoka, kinek páratlan agitálása, ügy-szeretete már magábanvéve biztosítja a mozgalom anyagi és erkölcsi sikerét.

A tiszti küldöttség akként fogja felosztani egymás között a munkáját, hogy deputációban felkeresi a városi és megyei pénzügyintézeteket, notabilitásokat, a vezető embereket s főleg az ezred felmentettjeit, akiknek különösen erkölcsi kötelességük, hogy az ezred árva-alapját gyarapító akciókhoz minden rendelkezésükre álló erejükkel hozzájáruljanak.

Az a páratlan teljesítmény, amit a 37 ik gy. e. ebben a világháboruban végzett, amikor a galíciai mezőkön, az Isonzó, Doberdó vérgőzös szikláin. Tirol embernemjárta csucsain vére hullásával szerzett hallhatatlan nevet Biharmegye fiainak — mindenképen rászolgált arra, hogy a megye és a város közönsége egyforma szeretettel és lelkesedéssel támogassa a jótékony mozgalmat.

A propagandával kapcsolatban a tiszti küldöttség felkéri a nagyváradi kórházakban vagy itt szabadságon tartózkodó tiszteket, hogy ma, 5-én délután 5 órakor az Emke kávéház külön termében tartandó tiszti értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Maximálták a cuclikat.

Kapnak gumiszopókát a csecsemők.

A jövő nemzedék legfiatalabb gárdáját, a pólyásbabákat huzza ki a lehetetlen helyzetből a belügyminiszter most megjelent rendelete, amely a cuclinak nevezett gumiszopókák forgalombahozatalát szabályozza. A rendelet azért készült, hogy a nehezen kapható és drága cuclikat a szerényebb néposztály is megvásárolhassa a gyermeke számára.

A rendelet úgy intézkedik, hogy gumiszopókát csak gyógytárak és kézi gyógyszer-tartására jogosult orvosok tarthassanak raktáron, de ezek is csak úgy szolgáltatathassák ki, ha a csecsemő születési bizonyítványának felmutatásánál konstatáltak, hogy a gyermeket mesterségesen táplálják és ha a csecsemő nem mult el egy éves. Az anyakönyvi kivonatra rá kell vezetni és pecséttel hitelesíteni, mikor szolgáltatják ki a gyermek részére a cuclit. És egyszerre így is csak egy darab gumiszopókát szabad kiadni, azzal, hogy a használt cuclit a gyógytárnak, vagy orvosnak a gyermek hozzátartozói visszaadják.

A cuclit a vizonteladók a budapesti Thalmayer és Seitz-cégtől kötelesek venni és kicsinyben 60 fillér darabon árusítani.

Kórházak és gyermekmenhelyek, valamint nevelőintézetek a belügyminiszterhez kell, hogy forduljanak, a közegészségügyi osztályhoz, kérvény alakjában.

A rendelet be nem tartása kihágás.

* **A leánygimnázium Nagyváradon.** Részletesen ismertettük azokat a megállapodásokat, amelyek dr. Vass Bertalan kir. tankerületi főigazgató és Rimler Károly polgármester között létrejött a nagyváradi állami leánygimnázium felállítására nézve. A város ingyen átadja a Tisza Kálmán téri községi iskola épületét és telkét, adja az első berendezést és a jövőben állandóan el látja a leánygimnáziumot ingyen világítással és vízzel. A tanács, mint állandó választmány, tegnap tárgyalta a megállapodást s azt magáévá téve, elfogadásra ajánlja a törvényhatóságnak. A csütörtöki városi közgyűlésen kerül a kérdés tárgyalásra.

HIREK

* **René pármái herceg Nagyváradon.** René pármái herceg a tegnapi és tegnapelőtti napokat távol töltötte. Tegnapelőtt Dumbbraván vadászott, ahol 6 őzbakkot ejtett, tegnap pedig a püspökség vasandi erdejében hódolt a vadászat nemes sportjának és este visszaérkezett Nagyváradra. Itt a püspöki rezidenciában szállt meg újra, vacsorán együtt volt gróf Széchenyi Miklós püspökkel, gróf Erdődy Tamással és az udvari papsággal. Ma délből a fenséges vendég gróf Blanckenstein Pálhoz utazik Füzesgyarmatra, ahonnan kedden este vagy szerdán reggel érkezik vissza Nagyváradra.

* **Személyi hír.** Malatinszky Lajos főispán tegnap Budapestről visszaérkezett.

* **A szerdai hivatalos lap hozza az új kormány kinevezését.** Budapestről jelentik: A 48-as alkotmánypárt kedden este tartandó értekezletén fogja elhatározni, hogy az új kormányral szemben milyen álláspontra helyezkedik. — Wekerle Sándornak az új kormány alakítására szóló megbízatása a hivatalos lap keddi számában fog megjelenni, a kormány tagjainak kinevezését pedig a hivatalos lap szerdai száma fogja hozni.

* **Signum laudis.** A király Flamm István 37. gy. e. bel. tart. hadnagyot legfelsőbb dicséző elismerésben tüntette ki.

* **Személyi változások az egyházmegyében.** Cercek Gusztáv békéscsabai, E. Bakacs Iván debreceni, Bánáss László nagyváradi újvárosi segédlelkészeket és egyszersmind katonalelkészeket a katonai előjáróság másfelé rendelte; Mordavszki József segédlelkész Békésszentandrásról Nagyvárad-újvárosra. Kálló Ferenc endrődi segédlelkész Békésszentandrásra, Mecseri György segédlelkész Magyarpatáról Békéscsabára helyezték át.

* **Megérkezett a megyei nyugdíjasok segélye.** A vármegye nyugdíjasainak és az özvegyeknek háborus segélyt szavazott meg, amelyet a belügyminiszter jóváhagyott. Ez tegnap érkezett le a vármegyéhez s így a jogosultak a királyi adóhivatalból keddtől kezdve felvehetik a segélyt félévi részletekben. — A nagyváradi postások háborus segélye is megérkezett tegnap, félévit most adnak ki, azután negyedéves részleteket.

* **Pályázat a tanítóképző internátusba.** A nagyváradi lat. szert. róm. kath. tanítóképző intézet internátusában megüresedő fizetési és ingyenes helyekre pályázat van hirdetve. A fizetési helyeken lakás és ellátásért a havi díj 60 korona. A pályázók, kik életüknek legalább 14. évét betöltötték s a középiskolának legalább IV. osztályát elvégezték, keresztlevelelükkel, iskolai, szegénységi, orvosi és himlőoltási vagy újraoltási bizonyítványukkal felszerelt s a nagyváradi lat. szert. egyházmegyei hatósághoz intézett folyamodványokat f. évi július 1-ig az intézet igazgatóságához (Csengeri utca 2.) nyújtásuk be.

* **Orvosok gyűlése.** A biharmegyei és nagyváradi orvos, gyógyszerész és természetudományi egyesület f. hó 8-án, szerdán délután 6 órakor a biharmegyei közpórház műtőtermében szakülést tart, melyre ezuton is meghívja tagjait az elnökség.

* **Kik akarnak papnövendékek lenni.** A nagyváradi I. sz. egyházmegye papnövendékei közé felvétetni óhajtó, keresztlevelel s az utolsó iskolai évről szóló bizonyítvánnyal ellátott és legalább a gimnázium VI. osztályát végzett ifjak fölvételi vizsgálatának idejéül folyó évi június hó 20. napja tüzetett ki, melyben a pályázóknak személyesen kell megjelenni, okmányukat pedig már a megelőző napon lehetőleg délelőtt az egyházmegyei hivatalba kell benyújtani. A jelentkezők a papnevelő intézetben szállást és ellátást nyerhetnek, ha ezt a jelentkezéskor kérik.

* **Esküvő.** Hotya Károly helybeli iparos ma déli 12 órakor tartja esküvőjét az olasz plebánia templomban Eötvös Mariska urleánnyal.

* **A Kath. Növédő Egyesület és a Missziótársulati Leányklub együttes értekezlete.** A Kath. Növédő Egyesület hétfőn délután 6 órakor a Szt. László menedékházban tartja a szokásos értekezletét. Erre hivatalosak a működő tagok. Tekintve azt a lelki rokonságot, amelyben az egyesület a Leányklubbal van és azt a páratlan buzgóságot, amely ezen ifju intézményt áthatja, az értekezletre a Leányklub tagjait is meghívja az elnökség. Az elnökség nagyon kéri a működő tagokat, hogy a tárgy fontosságánál fogva az értekezleten mindnyájan jelenjenek meg. A Szt. László menedékház kápolnájában eleget tehetnek áhitatuknak is, ahol fél 6-kor van a májusi ájtatosság.

* **Kész a román béke.** Berlinből jelentik: Az osztrák-magyar, német és román megbízottak tegnap aláírták a román békeszerződéshez tartozó gazdasági pótszerződés előzetes jegyzőkönyvét. Ezzel a békekötéssel egybefüggő valamennyi szerződést megkötötték és aláírásra előkészítették.

* **Pályázat a Szent József intézetbe.** A nagyváradi Szent József intézet alapítványos helyeire a pályázati határidő folyó évi június hó 25-ig tüzetett ki, mely napig bezárólag a keresztlevelel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhimlő oltási, illetőleg újraoltási bizonyítvánnyal, valamint a kézbesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok az egyházmegyei hivatalba küldendők.

* **A méhészegylet ülése.** A Tiszántuli Méhészegylet 1918. évi május hó 8-án, szerdán délután öt órakor Nagyváradon Tisza Kálmán-tér 9. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart. Tárgysorozat: Folyó ügyek. A viasz kérdés. A Felsőmagyarországi Méhészegylet átirata. Az ülésre a választmány tagjai, az érdeklődő egyesületi tagok tisztelettel meghívottnak. Az elnökség.

* **Nagyváradi Hatósági Munkaközvetítő** Reáliskola-u. 4. Iparostanonciskola helyisége. Telefon 13-03. Foglalkozást kap:

Asztalos segéd 5, gépkezelő (motork.) 1, bádgossegéd 3, betonmunkás 3, cipész 2, fodrász 5, gyárimunkás, napszámos 20, keresk. alkalmazott (kereskedő segéd, utazó) 15, kádár 3, kovács 12, kocsis 1, kőműves 1, lakatos 4, mázó 4, molnár 2, pék 1, szabó (férfi és női) 13, szobafestő 1, szolgaszemélyzet (hetes kocsis, kihordó 19, iparostanuló (fiu és lány) 30, keresk. tanuló 1, gépirónó 3, könyvkötőleány 3, káznfűtő 1.

Foglalkozást keres: bádgos 2, cimfestő 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 11, gépirónó 12, géplakatos 2, hentes 1, házmester 3, kárpitós 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 20, kovács 2, kocsis 1, pénzbeszedő 1, munkavezető (alépitményhez, ács) 2, szabó 4, szolgaszemélyzet (hentes, kocsis, kihordó) 10, iparostanuló (fiu és lány) 14, ács 1, cimfestő 1, pék 1, molnár 2, szlijgyártó 1, cipőfelsőrészkesztő tanuló 1.

A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtti történik.

* **Az Isonzo front cseh árulása.** Bécsből jelentik: Az Isonzo fronton történt carzanói árulásról az osztrák landwehr miniszter a hozzáintézett interpellációra írásban azt a választ adta, hogy az árulást két cseh főhadnagy és két cseh hadnagy követte el. Az árulók csapataink állásáról részletes terveket készítettek és eljuttatták azokat az olaszokhoz, akik pontosan megállapított helyen és időben indították meg támadásukat. Így sikerült az olaszoknak első állásainkba betörni s csak a szomszédos állások hű katonáinak köszönhető, hogy az ellenséget idején sikerült visszavetni.

* **A Nyugat mai estéje.** A Nyugat irodalmi estéje ma lesz a Vigadó nagytermében. A szereplő írók és művészek Koltzsvárról, ahol tegnap este tartották estélyüket, ma délelőtt 9 órakor személyvonattal érkeznek Nagyváradra. Délután 2 órakor a Bihar megyei és Nagyvárad Ujságíró-Egylet Rimanóczy éttermében társasbédet rendeznek a vendégek tiszteletére.

A Vigadó nagytermében 8 órakor kezdődő irodalmi estély műsora a következő lesz:

1. Schöpflin Aladár: Bevezető szavak. 2. Babits Mihály: Versek. — 3. S. Gervay Erzs: Dalok. Régebbi költők: a) Kisfaludy S.: Himfy dal, zenéje Molnár Antaltól, b) Csokonay: Az esztendő négy szakasza, zenéje Kardds Istvántól, c) Csokonay: Az álomhoz, zenéje Molnár Antaltól, d) Csokonay: Szegény Zsuzsi, zenéje Lányi Viktortól. — 4. Schöpflin Aladár: Az öreg költő. (Novella.) — 5. Kosztolányi Dezső: Versek. — 6. Odry Árpád, a Nemzeti Színház tagja: Ignotus. Változatok szemjatekra. Versciklus. — 7. S. Gervay Erzs: 1. Dalok. — 2. Újabb költők. a) Ady: Szeretném, ha szeretnének, zenéje Lányi Ernőtől, b) Ady: Az utolsó mosoly, zenéje Reinitz Bélától, c) Ignotus: Ha Te úgy szeretnél... zenéje Radnai Miklóstól, b) Babits: Esti dal, zenéje Molnár Antaltól. — A dalokat S. Gervay Erzs művésznő énekli és Molnár Antal zeneszerző, zeneakadémiai tanár kíséri zongorán.

Jegyek ma délelőtt a Hegedüs Hirlap-irodában, este a Vigadó pénztáránál válthatók.

* **A Városi Kávéház,** mint eddig minden héten, úgy most vasárnap délután is uzsonnazenét rendez Bura Sándor, a méltán nagyvárad cigány királynak elnevezett jeles primás népszerű zenekarával. A város közönsége, amely egyébként nem könnyen lelkesül az újításokért, megértően fogadta a Városi Kávéház által bevezetett ezt a kellemes szórakozást, amelynek azóta sok látogatója van, sőt megvan már az uzsonnazenének a maguk törzsközönsége is. A Városi Kávéháznak közkedveltté lett büfféjél, a la Gerbaud cukrászatát, pompás kávéházi ételeit és italait legujabban a Császár kávé uzsonna gazdagítja, amely szintén nagy közönséget vonz, úgy, hogy a Városi Kávéház különösen vasárnap délután a város egyik legnépesebb, leglátogatottabb kávéháza, amelyet a társadalom előkelően szórakozni akaró közönség színe java keres fel.

* **A Bihar megyei Takarékpénztár** értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6%-os és 5 1/2%-os végleges címleteit az elismervények beszoigaltatása ellenében az intézet pénztáránál a hivatalos órák alatt átvehetők.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárjában, a városháza mellett.

VILLAMOS VASALÓK és FŰZŐK
megérkeztek, remekszép üvegszállók
mindennemű villamos vezetékek és
égők legolcsóbb naplárban szerelgetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

* **Egy üzlethelyiség** Nagyteleky és Arany János-utca sarkán levő házban augusztus 1-rc kiadó. Értekezni lehet Ince-irodában, Bémer-tér 3.

* **Gondnok** alkalmazást nyer a Fekete sas és Zöldfa részvénytársaságnál. Személyes jelentkezés csak délután 3—5 óra között Színház-u. 6 sz.

* **Ör lakással és jó fizetéssel** felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3—5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

* **Eladó** 2 db. nagy kirakat érceredőny, kisebb-nagyobb tükörüvegek, portálkeretek, üzletelőtti ernyő keretei vasból, 7—8 méter hosszú pult márvánnyal, 2 db. kirakati ablak, továbbá ajtók, gázcsövek, vasrudak, vasoszlop, gázcsillárok stb. Telefon 213.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vizonteladók árendelményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Eladó** 80—100000 drb. II. osztályu téglá kedvezményes áron a Bányasor végén levő Guttman-féle téglagyárban. Értekezni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bankban, Rimanóczy-utca 6. szám alatt.

* **Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.** ezúton értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6%-os és 5 1/2%-os kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* **Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Butorozott szobák** kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezni a szobakezelőnőnél.

14—15 éves leány felvétetik a Szent László nyomdában kifutónak.

* **Selyem a divat!** Gyönyörű kosztüm és ruháselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

VARRÓLÁNYOK és TANULÓLÁNYOK
jó fizetéssel felvétetnek
KESZTENBAUM JULISKA
fűzőszalonjában Rákóczi-ut

* **Legujabb római levelező-lapok** megérkeztek. Kaphatók darabonként 30 fillérért a „Tiszántúli” kiadóhivatalában.

* **A Nagyvárad Hitelbank r.-t.** tisztelettel értesíti t. üzletfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6 százalékos és 5 és fél százalékos kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért,** mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárjában, városháza mellett

* **Kiadó üzlethelyiség.** A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezni a „Fekete Sas és Zöldfa r.-t.” irodájában, Sas-passage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Haltenberger Vilmos
kelmefestő és vegytisztító gyárának
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

**Betűszedő tanulóknak fiú és
berakó tanulóknak leány**
fizetéssel felvétetik

**a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.**

A jó szivekhez!

Egy rokkant tüdővész hivatalkok nagy nyomorban van. Kérjük a jó sziveket, vegyék pártfogásukba. Címe: Holczér András Budapest, VII. ker., Várna-utca 9. sz. II. em. 42. a.

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Uri divat.

Vasárnap este: Gyimesi vadvirág.

Hétfő: Kóristalány.

Kedd: Othello.

Szerda: Gyimesi vadvirág.

Csütörtök délután: Kaméliás hölgy.

Csütörtök este: Csárdáskirályné (Nagy Margit fellépte.)

Péntek: Drótostót.

Szombat délután: Ocskay brigadéros.

Szombat este: Boszorkányvár.

Vasárnap délután: Márványmenyasszony.

Vasárnap este: A bor.

A gyimesi vadvirág, Kitiünök igéző népszínmű előadás zajlik le vasárnap este a Szigligeti-színházban. Színre kerül a már rég nem látott Gyimesi vadvirág, amelyben Sz. Zsigmondy Anna, Kálmán Mancsi, J. Gazdy Aranka, T. Pogány Janka, P. Pinter Margit, Tóth Elek, Bihari Akos, Bihari Sándor, Tompa Béla, Szigeti Jenő, Stoll Béla, Szabó Gyula és Váradi Lajos jutnak kitünő szerepekhez.

Az uri divat. Vasárnap délután Molnár Ferenc szenzációs sikerű vigjátéka, az Uridivat kerül színre. A nagyhatású színpadi alkotás főbb szerepeit Polgár Mariska, H. Körössy Juci, Tóth Elek, Bihari Akos, Szabó Gyula, Váradi Lajos és Stoll Béla játsszák.

A kóristalány. Komjáthy Károly és Faragó Jenő melodikus zenéjű operettje, a Kóristalány hétfőn este tölti be a műsort.

A bérlet figyelmebe. A színház vezetősége a következőkben közli a közönséggel a bérletek lejáratát: Május 9 én, csütörtökön utolsó (60 ik) „A” bérlet; május 11-én, szombaton utolsó (60 ik) „C” bérlet; május 13 án, hétfőn utolsó (60 ik) „B” bérlet.

A színház igazgatósága ügyes megbízható színházi szolgát keres. Jelentkezni lehet a színházi irodában.

Közönség köre.

Igen tisztelt Főszerkesztő ur!

Nagyon kérem az alábbi sorok szives közlésére:

A „Vári Hét“ múlt hó 26-iki számában „Éhen halt egy városi tisztviselő“ címen cikk jelent meg.

Erről talán sohasem is lett volna tudomásom, ha figyelmemet fel nem hívják rá.

Hogy ez ellen tiltakozzam, tartozom vele elsősorban megboldogult férjem emlékének és az ő igazgatójának, valamint feljebbvalóinak és tisztviselő társainak, akik mintegy karöltve anyagilag, erkölcsileg és minden tekintetben a legmesszebbmenő támogatásban részesítették megboldogult férjemet és családját ugy a betegség tartama alatt, mint a halálest bekövetkezése után is, amidőn a temetés gondjait magukévé tették.

Csak mélységes hálával emlékezem meg e nemesszívű urakról és azokról a jótéteményekről, amelyekkel e nehéz napokban bennünket elhalmoztak, a mi bánatunkban egyetlen vigasztalásunk volt s amiket feledni sohasem lehet.

Jövedelme ugyan a mostani drágasághoz képest mérsékelt volt, de ezt a háborus keresztet, mely annyi százezernek kijutott, zúgolódás nélkül viseltük. A „Vári hét“ párt fogásából pedig nem kérek, szellemességeit tartsa meg magának és majd akkor gyakoroljon párfogást, ha feikérik rá. Tollával ugy sem ért máshoz, mint az elégedetlenség magvait hinteni széjjel, még a gyászolók közé is, kik nemes szívük sugallatát követve állották körül a szerény tisztviselő ravatálát, akit sem az emberi tudomány és a legmesszebb menő igyekezet, sem a legnagyobb áldozatkészség és legodaadóbb ápolás nem menthetett meg az életnek.

Kiváló tisztelettel:

özv. Küzdy Kálmánné.

HARISNYAFEJELÉS !!

3 pár női harisnyából 2 párat,
2 pár férfi harisnyából 1 párat
készítik

páronként 1 K 60 fillérért.

Gondáné, Hármass-utca 21.

A Püspök gyógyfürdő megnyilt.

tisztelettel értesítjük a gyógyulást kereső közönséget, hogy vasárnap április 28-ától

az összes fürdőink

rendelkezésre állanak és pedig I. oszt. női, I. oszt. férfi, tükörfürdők, kád, mór, iszap, uszoda, orvosi rendeletre kombinált fürdők is.

A Püspökfürdő

Nagyvárad legszebb kiránduló helye. Villanyvilágítás az egész fürdőtelepen és az összes szobákban.

Vendéglőinkben mindenről kellőleg gondoskodtunk.

Fürdővonatok május 1-től naponta rendszeresen közlekednek.

Tisztelettel

A Fürdőigazgatóság.

Nyilttér.

Árjegyzék:

Porcellán mozaik, 80vel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika lámpa fogóval	8.-
Majolika corintus dísz	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Víz- készlet csiszolt üvegtől	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Sörökészlet ezüses aranyozással	8.-
Boroskészlet ezüses	8.-
Vízcsészlet ezüses	8.-
Likörkészlet ezüses	8.-
Befőtteskészlet kristály felv.	8.-
Győr dísz készlet kristály üvegtől	8.-
Majolika fah. díszítő színes	5.-
Majolika vízeséses színes	5.-
Konyha készlet színes üvegtől	5.-
China ezüses cukortartó	5.-
China ezüses gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágvasa színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Tésakészlet ezüses aranyozással	40.-
Kávékészlet ezüses aranyozással	40.-
Fekete készlet ezüses aranyozással	80.-
Bébi készlet ezüses aranyozással	120.-
Hűtőfogó készlet ezüses aranyozással	25.-
Bébi készlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Püggő	25.-
Tea pohár China ezüses foglalatban	5.-
Tea csésze színes, finom aranyozással	5.-
Kávé	5.-
Köpcsesze	5.-
Főzőlábos barna tüzdálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkerekek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLUS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

A gyarló emberek
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA
mozgó-
színház

MA

Vándormadarak
vigjáték 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

A titokzatos esernyő
detektívtörténet 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

* Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosóra 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló“ drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Főszerkesztő:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Felelős szerkesztő:

Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótitelajdonos: Szent László-nyomda r. t.

APOLLÓ

mozgó színház

A budapesti
Modern Szinpad
játékonycélu vendéjátéka

május 7-én és 8-án
kedden és szerdán

Fellépnek:

Kökény Ilona
Boros Géza
Vendrei Ferencz
Czeplédy Gyula

Szinrekerülnek:

Biró Lajos, Gábor Andor,
Földes Imre és Szenes Béla
legujabb kabaré-tréfái és a
saison legnagyobb slágerei.

Naponta két előadás

mindenkor teljesen új műsorral!

Jegyek előre válthatók az Apolló
színházban d. e. 11 és 12,
d. u. 4 és 9 óra között.

Helyárok: Páholyülés 5 K,
Zsölye 1-15 sorig
és erkély-zsölye
3 korona, a többi helyek 2 korona!

Ujvárosi Takarékpénztár Rt. ingatlanforgalmi osztálya

Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz.

Megbizás folytán a következő birtokok és egyéb ingatlanok eladását és vételét hirdetjük:

A már hirdetett, teljesen felszerelt 1250 holdas, 1000 holdas és parcellázásra alkalmas 600 holdas birtokon kívül:

Eladó Nagyvárad mellett: 300 holdas birtok kitünő épületekkel, holdankint 1000 koronáért
Eladó Komádi község határában 400 hold ezidén parlagon levő szántó és nagyobb részben legelő és kaszálóból álló birtok néhány épülettel együtt, holdanként 800 koronáért. **Parcellázásra kiválóan alkalmas.**

Eladó Nagyvárad Olaszi városrészben:

Lukács György-utcában egy 6 utcai szoba, egy 3 utcai szoba és egy 3 udvari szoba és összes mellékhelyiségekkől álló épület, nagy építésre alkalmas telekkel, amely most angol kertnek van berendezve, szökőkúttal, vasráccsozattal ellátva, 32 méteres utcai fronttal. Uj utcanyitáskor újabbi 29—30 méter hosszú frontot nyer. Az ingatlan ára 150.000 korona.

Ugyanott két utcai, egy 4 szobás, egy 3 szobás és egy udvari 3 szobás, megfelelő mellékhelyiséggel ellátott lakház 55.000 koronáért.
Sztaroveszky-utcában adómentes, 7 százalékos jövedelmező, több lakásos kitünő bérház 130.000 koronáért.

Percees-utcában modern, több lakásos lakház 60.000 koronáért.

Petőfi-utcában egy magánépület, egy 4 szobás és egy 2 szobás lakással, összes modern mellékhelyiségekkel. Hozzá tartozik nagy fenyőkkel és hársfákkal ellátott 2 baromfiudvar, dió- és egyéb gyümölcsfákkal bíró nagy udvar és sertésöl. A házhoz tartozó kertben 130 nemes gyümölcsfa van, filegoria és nagy borpince. Végül 1300—1400 tő szőlő, részben nemes csemege szőlővel, továbbá veteményes föld nemes fajeper és málnával betelepítve. Ára 125.000 korona.

Halász-utcában az egész rét városrészt domináló kitünő meneteli fűszer- és vegyeskereskedést magába foglaló modernebb üzletház. Ára 90.000 korona. A vételhez 30—40.000 korona szükséges.

Ezenkívül eladó ezen városrészben több kisebb-nagyobb bérház és magánház.

Eladó Nagyváradon Ujváros városrészben:

Egy két emeletes új bérpalota, különféle lakásokkal, kitünő jövedelmezőségű. Ára 200.000 korona. 120.000 korona előnyös teherrel.

A nyári szinkör közelében modern emeletes bérpalota 250.000 koronáért, 100.000 korona előnyös teherrel.

Damjanich utcában nagyobb modern földszintes bérház 420 négyszögöl telekkel, nagy udvarral és veteményes kerttel 120.000 koronáért.

Ugyanitt nagy ingatlan, felerésze magánháznak igen alkalmas, 50.000 koronáért.

Teleky-utca elején — kitünő helyen levő bérház — 65.000 koronáért.

Körös-utcán vendéglő és szálloda nagy udvarral és 45 lóra istállóval 80.000 koronáért.

Aradi uton kitünő meneteli fűszerüzlet, tőzsde és korlátolt italmérést, valamint hentesüzletet magába foglaló 13 lakásból álló adómentes üzletház 130.000 koronáért.

Ezenkívül **Beöthy Ödön-utcán, Hármascután Lahner-utcán** és ezen városrész több utcájában eladó kedvező feltételek mellett több kitünő ingatlan.

Eladó Nagyváradon Váralja és Velence városrészben:

Váralján két telekből egy katasztrális holdon levő sarok épület, két nagy veteményes kerttel és 37 lakással. Ára 100.000 korona.

Velencén: 6000 négyzetméter területen levő ingatlan több lakházzal, esetleg több részben is eladó. Ára 110.000 korona.

Ezenkívül eladó Velence-parton, Kolozsvári-utcán, Veres Balázs és Malom-utcán, valamint ezen városrész több utcájában több ingatlan kedvező feltételek mellett.

Keresünk megvételre **magánházakat és különféle szőlőket.**

Csakis komoly vevőknek és eladóknak állunk rendelkezésére, akár személyes, akár levélbeli megkeresésre, telefon kérdéskódásra nem válaszolunk.

Ujvárosi Takarékpénztár Rt.
ingatlanforgalmi osztálya
Nagyvárad, Szent László-tér 5.

Nincs RAFFIA de a LEGJOBB SVÉD SZŐLŐKÖTŐ-FONAL

kilónként 15—20 koronáért Helfy zsák és zsinagáruüzletben Nagyváradon, Kossuth-u. kapható.

IZSÁK LIDIA

**Elsőrendű
fűzőszalon**

**NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.**

Parkezálloda épületében

Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház művészeti igazgatójának egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

**Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.**

**Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam**

hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Bubla és Társa

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben. Szalámi, sajt, szalonna, kitünő málnaszörp, Törleipezsgő, valódi kitünő óborok.

Saját termésű borok!

Szapannok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmicikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

TELEFONSZÁM: 11-49.

DAJKOVITS fényképész kedvezményes árait

(6 lap 12 kor.)

az első áldozókra tekintettel
megtartja áldozócsüörtökig.

Fésűk tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
hajtűk, hajcsattok, oldal- és
kontyfésűk, kefék, bőrárúk,
pipere és toilette szükségle-
tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
javítások eszközöketnek.

Uj férfiszabó műhely!

Szives tudomására hozom a tisztelt
uri közönségnek, hogy

**URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET
MEGNYITOTTAM.**

Elvállalom új ruhák készítését a
legújabb divat szerint, ugyszintén
ruhák fordítását és vasalását mér-
sékelt áron. Meghívásra házhoz
megyek. Kérem a n. é. közönség
szives támogatását

Tisztelettel

Hottya Károly

uri-divatszabó

Szent János-utca 42.

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosz-
szabb vagy rövidebb időre való be-
raktározására megfelelő helyiségek,
ezeken kívül boros- és szárazpincék,
istállók, kocsiszínek is állanak ren-
delkezésre. A beraktározott árukat
tűz- és betörés ellen biztosítjuk.
Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.